

זֶרַע שְׁמֹנָה

געקליבענע געדאנקען אונ טראפליכע פערל ווערטער אויף די וואכעדיינע פרשה.
רבינו שמואן חים ב' נחמן מיכאל נחמן זלהה.
וועלכע האט צונענאגט פאר די אליע וואס לשענען זיין ספיט אונן תודות, וועלן זוחה זיין
זו זעהן ישועות אונ נפלאות אין אלע הינוכשן - 'בני חי זומזני'.

עמיקם

זֶרַע שְׁמֹנָה - אֲלִימּוֹד וְוָאֵס אֵין מְשֻׁבֵּעַ יְשׁוּעוֹת

פרשת בא תש"פ

מכת ארבה ווייזט און אויף די גרעניצן | ארבה קומט און צו אידישע וואוין
ערטער | ראו כי רעה נגד פניכם | משה רבינו שריבט דאס נאר בדרכ רמאן

כִּי אִם מְאָנוּ אַתָּה לְשָׁלָמָה אֶת עַמִּי הָנָגִן מִבָּא מִתְּחָר אַרְבָּה בְּגַבְּלָךְ (י, ד): עס ווערט
געברענונגט אין 'מדרש' (שמכו"ר יג, ד), בְּגַבְּלָךְ - ולא בגובל בני חם. ועל זה הנאמר
(ישע"ג) כו' פִּ依ְאָשָׁר מְשֻׁפְטֵיךְ לְאָרֶץ צְדָקָה לְמִדְןָה יְשִׁבֵּי תְּבֵל. די מכיה פון 'ארבה'
אייז נאר געווען אינערהאלב די גרעניצן פון מצרים.

פִּירְט אֹוִיס דָּעָר 'מְדָרְשָׁה', פון די מכיה האט מען געקענט זען גענוי וואו עס
ענדיגט זיך די גרעניצן פון לאנד מצרים, און וואו עס פאנגט זיך און די גרעניצן
פון בני חם.

שְׁטוּלָת זיך די קְשִׁיא, מִיט וואס אייז 'מִכְתַּת אַרְבָּה' אַנְדָּעָרָע
מִכְתַּת בֵּין אַהֲרֹן? בַּי אָלָע מִכְתַּת וואס זענען געקומען פָּאַר מִכְתַּת אַרְבָּה
מִעַן דָּאָר אוֹיך געקענט זען וואו די גרעניצן זענען. אַשְׁטִיגְעָר ווי מִכְתַּת צְפְּרָדָע,
כִּינִים, עֲרוֹב, וואס מען האט אוֹיך געקענט זען בֵּין וואו די מכיה האט זיך
פָּאַרְשָׁפְּרִיט.

אוֹיב אָזִי פָּאַרְוָאָס נָאָר בַּי מִכְתַּת אַרְבָּה זָאָגָט דָּעָר אַוְיבָּרְשָׁטָעָר אֶזְעָן וּוּעָט
קָעָנָען זען די גְּרָעְנִיצָן פון מצרים?

דָּעָר תִּירְצֹן אֵיז, בַּי אָלָע אַנְדָּעָרָע מִכְתַּת האט מען נִישְׁתַּת געקענט זען מִיט
אַפְּוֹנְקְטִילְכָּעַ קְלָאָרְקִיטָּה די גְּרָעְנִיצָן פָּוּן מִצְרִים, וּוּבְאַלְד אַיְזָן אַבְּנָן דָּאָר
אוֹיך געווואוינט אַין מִצְרִים, אָנוּ אָלָע מִכְתַּת (צְפְּרָדָע, כִּינִים, עֲרוֹב), זענען נִישְׁתַּת
אַנְגָּעָקְוּמָעַן צו זַיְעָע שְׁטָעָט. דָּעָרְבָּרְהָאָבָּן דִּי מִכְתַּת נִישְׁתַּת גַּעֲדָעָט גַּעֲנְצִילְךָ
דָּאָס גַּאנְצָעַן לאַנד מִצְרִים.

אָבָּעָר בַּי די מכיה פון ארבה, אָזִי אוֹיך מִיט געקומען גַּוּוּיָּע כְּשֶׁרְעַה הַיְשָׁעָרִיקָן,
וְאָס זענען אוֹיך אַנְגָּעָקְוּמָעַן אַין די אִדְישׁוּ וְאָוֹן ערטער, כַּדִּי אַיְזָן זָאָל
קָעָנָען הנאה האָבָּן אָנוּ עָסָן פָּוּן די הַיְשָׁעָרִיקָן.

וְאָרְשְׁטִיטִיזָיך, די הַיְשָׁעָרִיקָן זענען נִישְׁתַּת געקומען אָזִי גַּוּוּיָּע פָּאַרְנָעָם,
אוֹזִי וְוִי עָס אָזִי געקומען צו דִּי מִצְרִים, וְאָס דָּאָס אָזִי אָסִימָן קְלָלָה. אָבָּעָר עָס
איַזְוִיך אַנְגָּעָקְוּמָעַן צו דִּי אַיְזָן כַּדִּי זַיְעָלָן דָּאָס קָעָנָען עָסָן.

דָּעָרְבָּרְהָאָבָּן אִיז דָּאָס גַּוּוּן די אַיְנְצִיגְסְּטָעָמָה וְאָס האט זיך גַּעֲנְצִילְךָ
אַיְסְגַּעַשְׁפּוּרִיטִים אָבָּעָר די יְאָנְצָעָלָן לאַנד מִצְרִים. צְוִילָב דָּעָם האט דָּאָס וּוּקְלִין
אַנְגָּעָוִוִין די גְּרָעְנִיצָן פָּוּן מִצְרִים, וּוּבְאַלְד די הַיְשָׁעָרִיקָן זענען נִישְׁתַּת אַנְגָּעָקְוּמָעַן
אַיְנְדְּרוֹיסִין פָּוּן לְאַנד.

מִיט דָּעָם קָעָנָען אַרְיִינְטִיטְשָׁן אַין פָּסּוּק, פָּאַרְוָוָאָס דָּוָקָא בַּי די מכיה פון ארבה
הַאָט פָּרָעָה גַּעֲזָאָגָט פָּאַר די אַיְזָן (י, י), רְאוּ כי רִעה גַּדְפְּנִיכְמָן?

וּוּבְאַלְד עָרָה האט גַּעֲהָעָרט אַז די מכיה אָזִי אוֹיך אַנְגָּעָקְוּמָעַן צו דִּי אִדְישׁוּ וְאָוֹן
ערטער. טְרָאָצ וְוָאָס עָס אָזִי אַנְגָּעָקְוּמָעַן נָאָר אַבְּיִסְלָל, האט פָּרָעָה גַּעֲהָלָטָן
דָּאָס אָז אָסִימָן קְלָלָה. דָּעָרְבָּרְהָאָט פָּרָעָה גַּעֲזָאָגָט - רְאוּ כי רִעה גַּדְפְּנִיכְמָן
פְּנִיכְמָן - די מכיה קְוּמָט אוֹיך אוֹיפְּנָעָק, צו די ערְטָעָר ווי עָנָק גַּעֲפָנוּן זיך.

מִיט דָּעָם קָעָנָען מַעַן עַרְקְלָעָרָן פְּשָׁט אַז די וּוּרְטָעָר פָּוּן 'מְדָרְשָׁה' (שמכו"ר יג, ה),
אוּפְּנָס פָּסּוּק (י, ב), וְלִמְעָן תְּסִפְּרָה בָּאָזְנִי בְּנָה. דָּעָר אַוְיבָּרְשָׁטָעָר האט פָּאַרְאָוִיס

די המְשָׁרָא אֵין עָמוֹד ב'

אמורות שמואן

דער אוֹיבָרְשָׁטָעָר שְׁטָאָרָק דָּאָס הָאָרֶץ פָּוּן פָּרָעָה | רְשָׁעִים בְּאַקְוּמָעָן כֵּה
אוֹיסְצָהָהָלָן צַיְעָרָוּ סְוּרִים | פָּרָעָה פָּאַרְלִיטָן נִשְׁתַּת זַיְן בְּחִירָה
שְׂתִּי אַתְּמִי אַלְהָה בְּקְרָבוֹ (י, א): עַס שְׁטִיטִית אַין מְדָרְשָׁה (שמכו"ר יא, י), בַּי דִּי
עַרְשָׁטָעָר פִּינְעָף מִכְתַּת שְׁטִיטִית אַין פְּסָוק יְחִזְקָק לְבַבְּ פָּרָעָה. אָנוּ בַּי דִּי לעַצְעָט
פִּינְעָף מִכְתַּת שְׁטִיטִית, יְחִזְקָק ה'.

אָנוּ דָּעָר מְדָרְשָׁה אֵיז מְסִבָּר, בַּי דִּי עַרְשָׁטָעָר פִּינְעָף מִכְתַּת הָאָט פָּרָעָה אַלְיִינָס
גַּעַשְׁטָאָרְקָט זַיְן הָאָרֶץ, אָנוּ נִשְׁתַּת גַּעַוְאָלָט אַרְוִיסָּט אַלְזָן דִּי אַיְזָן פָּוּן מִצְרִים. אָנוּ
בַּי דִּי לעַצְעָט פִּינְעָף מִכְתַּת קְיִינָס שְׁטָקָט דָּעָר אוֹיבָרְשָׁטָעָר גַּעַשְׁטָאָרְקָט דָּאָס הָאָרֶץ
פָּרָעָה, עַר זָאָל נִשְׁתַּת אַרְוִיסָּט אַלְזָן כָּלְלִי יְשָׁרָאֵל.

לְכֹאָרָה דָּאָרָךְ מִעַן פָּאַרְשִׁטְיִין, אוֹיבָה הָאָט דָּעָר אַוְיבָּרְשָׁטָעָר אַוּוֹעָק גַּעַוְמָעָן
דִּי בְּחִירָה פָּוּן פָּרָעָה, אָנוּ אָפְּיִילָוּ אוֹיבָה וּוּאָלָט גַּעַוְאָלָט, וּוּאָלָט עַר נִישְׁתַּת
גַּעַקְעָנָט אַרְוִיסָּט קְיִינָס כָּלְלִי יְשָׁרָאֵל, אוֹיבָה שְׁטָקָט דָּעָר אוֹיבָרְשָׁטָעָר
מִשְׁהָ רְבִנָּה צַו זָאָגָן פָּאַרְשִׁטְיִין, 'שְׁלָחָת זַיְן'. עַר הָאָט דָּאָר גַּעַוְוָאָסְט אַז
פָּרָעָה הָאָט סִיְיִם וְוִי נִשְׁתַּת קְיִינָס מַעֲלִיכְקִיט אַרְוִיסְצִוִּין דִּי אַיְזָן דָּאָס הַיִּסְט
נִשְׁתַּת אַרְבָּה רְבִנָּה וּוּרְאָנְטָן אַן פָּרָעָה.

אוֹיבָה אָזִי, וְוִי קָעָנָעָט אַוְיבָּרְשָׁטָעָר בָּאַשְׁטְרָאָפָּן פָּרָעָה אוֹיפְּ אָזְרָק וְאָס עָר
פָּאַרְמָאנְגָּט נִשְׁתַּת קְיִינָס כָּלְלִי יְשָׁרָאֵל, דָּעָר אַוְיבָּרְשָׁטָעָר מִשְׁהָ רְבִנָּה אַזְרָק
דָּבָרִים לְבָבָ, דָּבָרִים לְבָבָ, דָּבָרִים לְבָבָ.

מַעַן קָעָנָעָט מִסְבֵּר זַיְן פְּשָׁט, אָז אַיְזָן אַמְתָּן אַרְיִין הָאָט דָּעָר אַוְיבָּרְשָׁטָעָר
קִינְמָאָל נִשְׁתַּת אַוּוֹעָק גַּעַוְמָעָן דִּי בְּחִירָה פָּוּן פָּרָעָה, אָנוּ אוֹיבָה וּוּאָלָט
גַּעַוְוָאָלָט, וּוּאָלָט עַר גַּעַקְעָנָט אַרְוִיסָּט קְיִינָס דִּי אַיְזָן פָּוּן מִצְרִים.

אָנוּ דָּאָס וְאָס עַס שְׁטִיטִית יְחִזְקָק ה' אֶת לְבַבְּ פָּרָעָה אֶזְעָט אַוְיבָּרְשָׁטָעָר
גַּעַשְׁטָאָרְקָט דָּאָס הָאָרֶץ פָּוּן פָּרָעָה, דָּאָס אָזִי וּוּבְאַלְד דִּי עַרְשָׁטָעָר פִּינְעָף
אַיְזָן זַיְן לְיִכְתְּעָרָע מִכְתַּת אָט פָּרָעָה זיך גַּעַקְעָנָט שְׁטָאָרָק נִשְׁתַּת
אַרְוִיסְלָאָזָן כָּלְלִי יְשָׁרָאֵל.

אָבָּעָר דָּעָר פָּרָעָה גַּעַגְעָבָן כֵּה פָּרָעָה צו אַרְיִבְּעָרְטָרָאָגָן
דִּי אָלָע מִכְתַּת, אָזִי וְוִי מִיר גַּעַפְּנוּן אַין חַזְלָל (סְנַהְדָּרִין ק): דָּעָר אַוְיבָּרְשָׁטָעָר
גַּעַוְוָעָגְעָבָן צַו אַרְיִינָס גַּעַשְׁטָאָרְקָט אַין נִשְׁתַּת נִכְתְּבָן אַזְרָק
בַּי דִּי לעַצְעָט פִּינְעָף מִכְתַּת.

דָּאָס הַיִּסְט, זַיְן בְּחִירָה אִיז נִשְׁתַּת בְּלִזְזָעָמָן גַּעַוְוָרָן גַּעַוְמָעָן גַּעַוְרָן פָּוּן אִים, דָּעָר
אוֹיבָרְשָׁטָעָר האט אַיְסְמָעָן שְׁטָקָט גַּעַגְעָבָן כֵּה צו אוֹיסְהָאָלָט דִּי שְׁוּעָרָע
אַזְרָק גַּעַוְוָאָלָט וּוּאָלָט עַר גַּעַקְעָנָט אַרְוִיסָּט אַרְיִסְלָאָזָן כָּלְלִי יְשָׁרָאֵל.

(פרשׁתינו סוף אות א')

הוֹצָאת הַגָּלוּן וַהֲפֹצָתוֹ לְהַצְלָה צְבִי יְחִזְקָק דָּבָן גִּטְלָהִיה וּזְוּגִים
לְסִיעָה דְשָׁמִיאָה וְלְהַצְלָה בְּכָל הַעֲנִינִים

